ВСС-12945 08-10-2026

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

О Т Г О В О Р И

от Пламен Борисов Евгениев – кандидат за член на ВСС от квотата на прокурорите

на въпросите, поставени от Български институт за правни инициативи

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВЕГЕРТСЕДЕР,
УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ ПРОКУРОРИ,

Във връзка с поставените въпроси от Български институт за правни инициативи, публикувани на сайта на ВСС на 05.10.2026г. давам следните отговори:

ОБЩИ ВЪПРОСИ

1. **По първия поставен въпрос: Каква е Вашата оценка за ефективността на настоящия ВСС за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати, напр. като при случаите на съдия Владислава Цариградска, съдия Ивайло Йосифов, прокурор Ивайло Занев, прокурор Иво Илиев, разкритията около кръга на Петьо Петров „Еврото“ и Мартин Божанов – „Нотариуса“? Какво бихте променили, ако Ви изберат за член на ВСС при изпълнение на тези правомощия и задължения?**

Изброените случаи са от различно естество, но категорично може да се направи обединяващ извод, че в нито един от тези случаи ВСС не е предприел ефективни действия за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати. Следва да се има предвид, разбира се, че съществена част от дължимите действия са в компетенциите на прокуратурата, а не на ВСС, тъй като спрямо съдия Цариградска и прокурор Иво Илиев са осъществени престъпни посегателства. Данни за извършени престъпления се сочат и в някои от останалите случаи. Въпреки това прокурорската колегия може да извърши проверка относно организацията на работата на прокуратурата по съответните досъдебни производства.

Твърде странна беше реакцията на нападението над прокурор Илиев. Същата закъсня съществено. Не личеше категорична подкрепа за жертвата на нападение. Не стана ясно дали разследващите органи са положили всички дължими усилия с цел разкриване на престъплението.

ВСС, чрез съответните колегии, следваше да извърши задълбочена проверка и да оповести публично резултатите от същата, както и при наличие на основания да предприеме действия по ангажиране на дисциплинарна отговорност в случаите със съдия Йосифов и прокурор Занев. В първия случай се споменават евентуални неправомерни действия на административен ръководител на административен съд и на член на ВСС, а във втория – на административен ръководител на прокуратура. Не станаха ясни мотивите за разделението в съдийската колегия относно наличието на основания за налагане на дисциплинарно наказание на съдия Василев. Липсата на способност да бъде взето решение по въпроса, допринася за създаване на недоверие в институцията.

От своя страна прокурорската колегия в случая с прокурор Занев, остави без каквато и да е реакция преразпределението на т.нар дело за магистрала „Хемус“ и последвалото значително забавяне в развитието му.

Относно добилият известност като кръг на Петьо Петров „Еврото“, в медийното пространство като съпричастни към същия, се спрягат имената на магистрати, които заеха ключови ръководни длъжности в прокуратурата в рамките на мандата на главния прокурор Сотир Цацаров и на последните два състава на ВСС. Една част от тях бяха предложени от г-н Цацаров и назначени за негови заместници от по – ниски нива в прокуратурата, чрез т.нар изключение. Други с негова подкрепа бяха избрани на ръководни постове(*в повечето случаи отново по изключение*) – за ръководители и заместник ръководители на Софийска градска прокуратура, на Специализирана прокуратура, на Софийска апелативна прокуратура. Самият Петьо Петров в самото начало на мандата на г-н Цацаров оглави столичното следствие, а впоследствие, благодарение на осуетяването на дисциплинарното му наказване, получи възможност да се впише като адвокат. Подкрепата за въпросните магистрати продължи и от настоящия състав на ВСС, както и от следващите ръководители на прокуратурата, като някои от тях бяха назначени на поредни ръководни длъжности. Не се проведе ефективно разследване на престъпленията, осъществени спрямо сем. Златанови. ПК на ВСС се ограничи с налагане на символични дисциплинарни наказания на редови прокурори, за които са налице данни, че не са имали пряк контакт с Петьо „Еврото“, а са получавали разпореждания за извършване на съответните неправомерни действия от ръководителите си.

Относно кръга на Мартин Божанов – „Нотариуса“ настоящият ВСС сформира специална комисия под ръководството на председателите на ВКС и на ВАС, която не постигна никакви резултати, не предостави никаква информация за установеното при проверката и създаде впечатление за прикриване на случая. Липсват резултати и от проведеното разследване в прокуратурата. ПК на ВСС не реагира на информацията за евентуално мотивирани от Мартин Божанов „Нотариуса“ поръчкови действия на прокурори спрямо гръцки бизнесмени.

Новият състав на ВСС следва да избере честен и почтен човек за титулярен главен прокурор, както и да извършва ефективна и обстойна проверка за притежаваните нравствени качества от кандидатите за административни ръководители и заместник административни ръководители. Това според мен е достатъчно, за да се предотврати формирането на подобни кръгове в бъдеще.

2. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани изборни членове на ВСС от професионалната квота?

Считам, че действащата към момента процедура по чл.27, ал.6 от ЗСВ е неефективна и неприложима на практика, тъй като изисква вземане на решение от самия състав на ВСС. Удачно е да се въведе възможност за отзоваване на изборните членове от съответното общо събрание на съдиите, прокурорите или следователите с мнозинство повече от половината от гласовете по предложение на една пета от избирателите. Подобна възможност би допринесла за реална отговорност за изпълнение на поетите ангажименти и би била гаранция срещу самозабравяне от страна на членовете на ВСС.

3. На какъв профил и на какви конкретни професионални и морални качества ще държите, ако се наложи да избирате главен прокурор?

Отговорил съм на същия въпрос, поставен ми от колегата Светлозар Костов. Обсъдил съм темата и в концепцията си. Препубликувам отговора си тук.

Въпросът за предварително изготвяне на профил на бъдещи членове на ВСС и на бъдещ главен прокурор се приема за съществен от част от парламентарно представените политически сили. Моето мнение е, че в съответните процедури следва да бъде предоставена възможност за участие на всяко едно лице, отговарящо на изискванията, регламентирани в

Конституцията и Закона за съдебната власт. Поставянето на допълнителни изисквания и ограничения, непредвидени в закона, с цел предварително лимитиране на кандидатите, е в противоречие с принципите на правовата държава, а и в пряко противоречие с Конституцията. Същевременно законовите изисквания за заемане на длъжността главен прокурор са достатъчно високи и създават достатъчно гаранции за избора на хора, които да са способни да се справят с изключително сериозните отговорности на позицията.

Категоричната ми позиция е, че в тази процедура Президентът, като държавен глава и орган, който назначава главния прокурор, осъществява самостоятелен контрол за съответствие на предложения от ВСС кандидат със законовите изисквания за заемане на длъжността и е длъжен винаги да откаже назначаване на кандидат, който не отговаря на тези изисквания. Същият може еднократно да откаже назначаване на кандидат, отговарящ на конституционните и законови изисквания, ако счита, че има друг по – добър кандидат за заемане на длъжността, но при повторно предложение за същия кандидат от страна на ВСС, няма право на повторен отказ. Това ограничение не е налице при предложение за кандидат, който не отговаря на изискванията на закона, и в този случай държавният глава е длъжен да спази Конституцията и да откаже назначението, независимо колко пъти ВСС му предлага съответния, неотговарящ на изискванията човек.

За съжаление, в последните проведени процедури, ВСС и Президентът не изпълниха в цялост задължението си за проверка на съответствието на кандидатите с конституционните изисквания за заемане на длъжността и бяха допуснати назначения на лица, без да бъдат посочени безспорни доказателства и аргументи, че същите отговарят в пълнота на тези изисквания, което доведе до сериозни вредни последици за прокуратурата и за обществото като цяло. Тези грешки обаче няма да се преодолеят, чрез поставяне на допълнителни лимити и ограничения, а следва да се извърши една изключително обстойна и прецизна проверка за съответствието на кандидатите с конституционните изисквания, в рамките на бъдещата процедура, както от ВСС, така и впоследствие от президента. Актовете на двата органа не следва да са бланкетни, а следва да съдържат ясни и конкретни аргументи в тази насока, за да бъде убедено обществото в законосъобразността на избора.

Ако ми бъде гласувано доверие да бъда избран за член на ВСС, бих предложил и подкрепил единствено кандидат за главен прокурор, който отговаря в пълнота на всяко едно законово изискване. Отделно от това в концепцията си съм набелязал конкретни качества, които биха ме мотивирали да подкрепя конкретен кандидат. На първо място това е притежаването на

безукорни морални и професионални качества. Същият следва да демонстрира непримиримост към проявите на корупция в съдебната система и да се ангажира със създаването на организация и гаранции за провеждане на обективно и безпристрастно разследване на такива прояви.

Безспорно следва да се касае за лице с изграден авторитет в обществото, със сериозни ръководни и организаторски умения, както и способност да води активно диалог с представители на останалите власти, на неправителствения сектор и чуждестранните партньори.

От значение за избора ми би била и готовността на кандидата да работи за реализиране на изложените в концепцията ми приоритети и идеи за реформи.

Изключително важно е бъдещият главен прокурор да е независим от каквито и да било политически, икономически или други влияния. Да отстоява работата на прокуратурата да се изпълнява при стриктно спазване на законовите разпоредби. Същевременно дейността на прокуратурата зависи от сътрудничеството и съвместната работа с редица други институции, поради което независимостта не следва да се възприема като необходимост от изолиране на същата. Главният прокурор, като ръководител на прокуратурата, следва да създаде организация за съвместна работа с МВР, НАП, КПК, ДАНС и други държавни институции. Следа да води диалог с органите на изпълнителна власт, включително министър – председателя, министрите на правосъдието, на вътрешните работи, на финансите и други, в рамките на изпълнение на съответните правомощия. Да съдейства за участието на представители на прокуратурата при изработване и обсъждане на предложения за законодателни промени.

4. Смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата?

В резултат от избрания подход от поредица от състави на ВСС за актуализиране на възнагражденията на магистратите с еднакъв процент, разликата в размерите им между отделните инстанции нараства постоянно. Същата на настоящия етап действително може да се определи като прекомерна, особено когато се съпоставят възнаграждения на магистрати от различни инстанции, придобили максимален ранг и над 20 години стаж в съдебната система. Същевременно броят на магистратите, работещи на районно ниво е многократно по – голям от тези, работещи на високите нива в

системата – апелативно и върховно. Поради това трудно може да се постигне ефективно увеличение на по – ниските заплати, единствено за сметка на по-малко увеличение на най – високите такива. Ето защо в концепцията си съм предвидил редица мерки за икономии, включително съкращаване на паразитни и дублиращи се структури, които ще позволят да се освободи ресурс, достатъчен за едно по – съществено увеличаване на възнагражденията на магистратите от районно и окръжно ниво, което да доведе до приемливи разлики в заплащането в отделните инстанции. Освен това същото може да бъде реализирано в кратък срок, най – късно до средата на 2027г., независимо от наличието или липсата на увеличение на бюджета на съдебната власт.

Считам, че правомощието на Пленума на ВСС да определя възнагражденията на магистратите, е съществено за гарантиране на независимостта на съдебната власт, поради което не са налице основания за изземване на това правомощие от народното събрание, чрез законови промени.

Следва да се възстанови и досегашният механизъм за определяне на възнагражденията на младшите магистрати в размер на две средни работни заплати в бюджетната сфера, тъй като обвързването й като процент от основната депутатска заплатата може да доведе до изоставането им. Следва да се има предвид, че съществена част от възнаграждението на народните представители се формира от допълнителни плащания извън основната заплата – за участие в комисии и др., които не се отчитат при изчисляване на тази на младшите магистрати. Показателни в тази насока са данните, съдържащи се в декларациите на кандидатите за членове на ВСС от квотата на народното събрание, които са били депутати. От тях се установява, че брутният доход на народен представител надвишава този на член на ВСС.

5. **При разработване на представената от Вас концепция, използвали ли сте система за генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?**

Не съм използвал подобни инструменти. Изготвил съм концепцията си самостоятелно.

ОТНОСНО ВЪПРОСИТЕ ПО КОНЦЕПЦИЯТА:

1. **Как планирам да убедя останалите членове на ВСС да се откажат от получаване на допълнителни материални възнаграждения, извън заплатата за длъжността?**

Съгласно чл.29, ал.2 вр.чл.218, ал.1 от ЗСВ, изборните членове на ВСС получават основно месечно възнаграждение, равно на 90 на сто от възнаграждението на председателя на Конституционния съд. Върху същото се изплаща допълнително възнаграждение в размер на 2 на сто за всяка прослужена година трудов стаж, но не повече от 40 на сто. Така формираната месечна заплата за длъжността член на ВСС значително надвишава заплатата на върховен магистрат, определена от пленума на ВСС. Ето защо всички членове, които бъдат избрани от професионалната квота, независимо от заеманата към момента длъжност в органите на съдебна власт, както и тези от парламентарната квота, които към момента заемат магистратски длъжности, биха получили съществено увеличение на възнаграждението си, спрямо настоящото му ниво.

Във връзка с поставения въпрос се запознах и с декларациите, подадени от кандидатите за членове на ВСС от парламентарната квота, които не са действащи магистрати. Констатира се, че само трима от тях – Анета Антонова, Васил Пандов и Цвета Рангелова към момента получават по – високи доходи от тези, които биха получили като членове на ВСС, а други трима – Евгений Стайков, Веселин Вучков и Таня Мадамджиева не са декларирали доходите си за предходната година. Същевременно законът предоставя възможност на Антонова, Пандов и Вучков да продължат да упражняват преподавателска и научна дейност, от която да получават допълнителни доходи.

Ето защо считам, че голямото мнозинство от бъдещите членове на ВСС ще получават при заемане на длъжността по – високи доходи от настоящите си такива. Този размер на възнаграждението, определен в чл.29, ал.2 от ЗСВ би следвало да е достатъчно мотивиращ за тях и не очаквам да изявят претенции за допълнителни плащания. Членовете относно които би се стигнало до реално намаление на дохода, ако изобщо бъдат избрани такива, биха били единици и не биха могли да формират мнозинство при приемане на решението.

Отделно от това към момента, при определяне на допълнителните материални възнаграждения на членовете на ВСС, не се прилагат приетите правила относно магистратите и служителите относно ограниченията в размера на същите, като често се изплащат суми в изключително високи размери, което предизвиква обосновано възмущение и недоволство сред работещите в съдебната система и в обществото. Това срива допълнително доверието в органа, поради което считам, че е наложително тази практика да бъде прекратена и да се демонстрира лична нетърпимост към подобни прояви на прекомерна алчност и се даде пример за нов подход към работата, при който желанието за лично облагодетелстване следва да остане на заден план.

2. **Какви мерки следва да предприеме ВСС, за да бъде преустановена практиката по заобикаляне на конкурсите за повишаване чрез назначаване на административни ръководители и техни заместници?**

В концепцията си съм посочил, че изключението, предвидено в закона, не следва да се прилага, а за административни ръководители и техни заместници следва да се назначават само магистрати, заемащи длъжност на същото или по – високо ниво. Заявил съм категорично, че ако бъда избран, няма да подкрепя нито един случай на назначаване на магистрат от по – ниско ниво за административен ръководител на прокуратура от по – висока степен. Следва да се има предвид, че проблемът не се ограничава единствено до прилаганата от настоящия състав на прокурорската колегия масова шуробаджанащина. Отказът на управляващото мнозинство от първоначалната идея за премахване на това изключение от закона, няма друго разумно обяснение, освен желанието процедурата да се използва за назначаване на приближени на това мнозинство хора от по - ниски инстанции на ключови ръководни постове в прокуратурата. Това ще доведе до поредни случаи на заемане на част от свободните щатни длъжности чрез използване на нерегламентирано партийно влияние, а не чрез доказване на знания и умения в хода на прозрачна конкурсна процедура. В процедурата по назначаване на административни ръководители и техни заместници не се проверява способността на кандидата за справяне с отговорностите на съответната по – висока магистратска длъжност, поради което същата не е в състояние да замести конкурсната процедура.

3. **Какви форми на комуникация с обществото, медиите и магистратите из страната трябва да бъдат развити от ВСС, за да се повиши доверието и предвидимостта в дейността на съдебната власт?**

Комуникацията на ВСС със съдилищата и прокуратурите се осъществява чрез административните ръководители. Мненията на редовите магистрати и на служителите обикновено не достигат до ВСС и не се съобразяват при приемането на решения, които се отразяват пряко върху работата на същите. Следва да се предвиди механизъм за получаване на мнения и становища от всички пряко засегнати от предстоящото решение лица. Това може да стане чрез изпращане на проекта по електронна поща до съответните магистрати и служители и предоставяне на срок, в който да представят становищата си.

Прякото излъчване на заседанията на ВСС предоставя възможност на магистратите, медиите и обществото максимално подробно да се запознаят с работата на съвета и вземаните решения. Публикуват се и пълните стенографски протоколи от заседанията. Недостатък е, че много често не се съобщават мотивите за съответните решения, а се изчитат и протоколират единствено диспозитивите на същите. За повишаване на доверието в обществото, следва към стенографските протоколи да се публикуват и мотивите за всяко едно от взетите решения.

Надявам се с изложеното по – горе да съм отговорил на поставените въпроси.

С УВАЖЕНИЕ: Plamen Borisov Evgeniev

Digitally signed by Plamen Borisov Evgeniev
Date: 2026.10.08 11:19:21 +03'00'

/Пламен Евгениев/